

jeg blot maatte faa lidt mere end 8 Dage til denne Agitation og Oplysningsarbejdet forinden. Men dersom vi skal gaa til Folkeafstemning om den Ordning, her foreslaas, det radikale Vagtværnsforslag, saa siger jeg nej, for det er der ingen ude blandt Menigmand, som kan forstaa. Og hvad vil det ogsaa sige, hvad er Meningens dermed?

Det ærede Medlem Hr. P. Munch lyste i Gaar efter de Opgaver, der menes at kunne løses, og som tilstræbes løste med den Ordning, vi har i Øjeblikket, og jeg forstaaer saa godt det ærede Medlems Efterlysning. Men jeg vil blot sige, at ogsaa de Opgaver, som dette Forslag, det radikale Vagtværnsforslag, præciserer, forekommer mig meget vanskelige at fatte. Det ærede Medlems Standpunkt kan vel omtrent sammenfattes saaledes, at det, det gælder om med vort Militærapparat, Gendarmeriværn, Vagtværnskorps, eller hvad man nu vil kalde det, det er dette, at forsvare os imod mellemstore Neutralitetskrænkelser; de store Angreb, de virkelige Krænkelser af dansk Territorium og dansk Suverænetet, dem kan og skal vi ikke forsvare os imod, og de smaa skal vi heller ikke forsvare os imod, for de skal selvfølgelig løses ad diplomatisk Vej, dertil har man en Udenrigsminister. Men de mellemstore Neutralitetskrænkelser, dem skal man forsvare sig imod, dem skal man ofre Liv og Blod for at afværge; de mindre Krænkelser skal altsaa koste Blod, men de store skal det ikke.

Hvis det saa endda var saaledes, at det overlodes til Militærautoriteterne, som er ude i Marken, efter deres bedste Skøn at afgøre, om Krænkelsen var mellemstor eller stor, saa var der maaske endda lidt Ræson deri. Men saa vidt jeg har forstaaet af tidligere Debatter, og efter hvad der er hændt for Danmarks Vedkommende, saa skal de øverstkommanderende over Hær og Flaade, naar de bliver stillet overfor en Neutralitetskrænkelse, henvende sig til Forsvarsministeren og spørge ham, om han mener, at den paagældende Krænkelse er af et saa stort Omfang, at der ikke skal gribes ind, eller om den er af mellemstor Art, saaledes at der skal gribes ind. Det vilde endda være nogenlunde betryggende, hvis der til den Tid, naar Situationen udenrigs bliver kompliceret og Skyerne trækker sig sammen omkring Østersøen, var en Forsvarsminister i Danmark, der bar sig ad som i sin Tid Lord Kitchener i England, der flyttede sin Seng op i Krigsministeriet. Men hvis der nu sidder en Forsvarsminister, som maaske i de kritiske Dage drikker Te ude i en Sommervilla ved Kysten,

saa, vilde det jo blive endnu vanskeligere for de øverstkommanderende at finde sig til Rette i Situationen.

Jeg tror derfor, det vil være rimeligt at skyde Spørgsmaalet om Folkeafstemning til Side, hvis det drejer sig om en Folkeafstemning om dette Forslag og ikke om det principielle, om vi skal forsvare os, eller vi ikke skal forsvare os.

Hvad der skal komme ud af dette Forslag, det beror udelukkende paa een politisk Faktor, nemlig paa Partiet Venstre. Da det konservative Parti i 1922 gik med til et forhastet og forjasket Forlig med Venstre om vort Militærvæsen, var Begrundelsen og Undskyldningen den, at det gjaldt om at binde Venstre i Tide, for hvis man ikke bandt Venstre i Tide, saa risikerede man, at Venstre gik med til noget, der var værre end det Forlig, Venstre da foreslog. Nu ved jeg ikke, hvad Venstres Hensigter er i denne Sag, om det vil søge Forlig, om det vil søge at realisere den brede demokratiske Front med Regeringspartierne, eller om det vil blive tro imod de ledende Synspunkter, der var Venstres i 1922.

Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse anføre, hvad disse Synspunkter gik ud paa: „Det, vi tilsigter som Maal for vor kommende Militærordning, er, at vort Land sættes i Stand til at yde en første Modstand mod Angreb udefra, indtil Assistance fra Forbundet kan indtræffe. Der turde neppe være Tvivl om, at de ledende Stormagter i Europa regner det for en Selvfølge, at ogsaa Danmark i Tilfælde af Angreb yder et effektivt Selvforsvar, og at det kun er paa denne Betingelse, at deres Støtte vil blive ydet.“

Et effektivt Selvforsvar, og at de ledende Stormagter regner dermed — ja, det er noget ganske andet; der er jo en principiel, en afgrundsdyb Forskel mellem de Synspunkter, der her fremføres som de ledende for Venstre, og de Synspunkter, der er ledende for Regeringspartierne.

„Hvis man“, siger Venstre i 1922, „paa Forhaand stiller sig paa det Standpunkt at nægte Deltagelse i væbnede Sanktioner“ — det er den anden Side af en lille Stats Opgaver, som er Medlem af Folkeforbundet; den ene er i paakommende Tilfælde at være med til at forsvare sig selv, det andet er i paakommende Tilfælde at deltage i militære Sanktioner overfor andre, som der øves Overgreb imod, og nu kommer Venstres Syn paa den anden Side af vor Stilling som Medlem af Folkeforbundet —: „Hvis man paa Forhaand stiller sig paa det Standpunkt at nægte Deltagelse i væbnede